

સંપાદકની કલમે

શિક્ષણ વિશે વિશ્વભરનાચિંતકો અને લેખકો ખૂબ મોટી મોટી વાતો કરે છે અને શિક્ષણ પાસેની અપેક્ષાઓનો ચિતાર રજૂ કરતા રહે છે. કોઈ ચિંતકે તો એવું કહ્યું હતું કે; “શિક્ષણ એ તો વિકાસનું એન્જીન છે.” તો વળી જાણીતા અર્થશાસ્ત્રી ગુનાર મીરડાલે એવું નોંધ્યું હતું કે; “જો તમને એવું લાગતું હોય કે શિક્ષણ ખર્ચાળ છે, તો તમારું અજ્ઞાન અજમાવી જુઓ.” આમ, શિક્ષણનું મહત્વ આપણે જેટલું આંકીએ છીએ એના કરતા અનેકગણું આધારે છે. તેથી જ શિક્ષણ પાસે વ્યક્તિ, સમાજ અને રાષ્ટ્ર અનેક અપેક્ષાઓ રાખે એ સ્વાભાવિક છે. પરંતુ શિક્ષણ પાસે રાખવામાં આવતી વિવિધ અપેક્ષાઓની સિદ્ધિના માર્ગમાં અનેક અવરોધો ઉપસ્થિત થતા અનુભવાય છે. આ સંદર્ભે વિવિધ પક્ષકારો વચ્ચે દોષારોપણની ગેમ ચાલ્યા કરતી દેખાય છે. સામાન્ય રીતે એવું અવલોકન હેઠળ આવે છે કે શિક્ષણની નિષ્ફળતા માટે શિક્ષકો, સરકારને દોષીત ગણે છે. તો સરકાર શિક્ષકોને માથે દોષનો ટોપલો ઢોળે છે. વાલીઓ બીજો જ કોઈ સૂર આલાપે છે. તો વળી વિદ્યાર્થીઓ પાસે કોઈ અલગ જ દષ્ટિબિંદુ હોય છે જાણે કે ખો-ખો ની રમત સતત ચાલતી હોય એવી ઘણી વખત અનુભૂતિ થાય છે. આવી પરીસ્થિતિનાં નિવારણ માટે શિક્ષણ સાથે સંબંધિત સૌં પક્ષકારો દ્વારા સંનિષ્ઠ અને સંકલિત પ્રયાસો હાથ ધરાય એ જરૂરી જ નહીં પરંતુ અનિવાર્ય બની રહે છે.

ઉપરોક્ત પરિપ્રેક્ષ્યમાં શિક્ષણ સાથે સંકળાયેલ વિવિધ પક્ષકારોની અપેક્ષાઓને સમજવા માટે વિવિધ કક્ષાએથી યોગ્ય ચિંતન થાય એ ખૂબ જ મહત્વપૂર્ણ બની રહે છે. આ દિશામાં યોગ્ય જ્ઞાનો આપવાની નેમ “શિક્ષણ દર્શન” નાં કેન્દ્રમાં પણ ખરી જ! આ સંદર્ભે “શિક્ષણ દર્શન” સતત ચિંતનાત્મક પાસું રજૂ કરતું રહે છે. એ જ ઉપક્રમને આગળ વધારતા ફરીથી “શિક્ષણ દર્શન” આપ સૌની સમક્ષ ઉપસ્થિત થયું છે માર્ચ -૨૦૨૦ નો અંક લઈને. “શિક્ષણ દર્શન”ના પ્રસ્તુત અંકમાં કુલ 11 લેખો સમાવવામાં આવ્યા છે જે સૌં સુજ્ઞ વાચકોને ગમશે અને ઉપયોગી જણાશે એવી પૂર્ણ શ્રદ્ધા છે.

ઈસવી સન ૨૦૧૯નું વર્ષ પૂરું થઈ ગયું છે અને ઈસવી સન ૨૦૨૦નું વર્ષ નવા ઉન્મેશો સાથે આપણા આંગણે આવી ચુક્યું છે ત્યારે ચાલો આપણે સૌં શિક્ષણક્ષેત્રે ઉપસ્થિત થતા પડકારોને પહોંચી વળવા માટે સહિયારા પ્રયાસો હાથ ધરવાનાં સંકલ્પ સાથે આગળ વધીએ. આપ સૌં અમારી સાથે છો ને ? નવા વર્ષમાં શિક્ષણ દર્શનને વધુ સક્ષમ બનાવવા ઉપયોગી લેખો લખીને તથા નવા ગ્રાહકો બનાવીને પોતાનો જ્ઞાનો નોંધાવીએ...